

# Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopna petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju dajo se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 98.

V Ljubljani v petek, 1. maja 1885.

Tečaj II.

## Obrtni nadzorniki.

II.

Iz poročil obrtnih nadzornikov na splošno razvida se, da se ni samo v posamičnih tovarnah zlorabila človeška moč, da se ni samo v posamičnih tovarnah prav po roparsko ravnalo z delavcem, marveč, da se je to godilo v večini tovarn. Po skoro vseh tovarnah se nahaja žalostna resnica, da se nečloveško izsésavajo delavske moči, plačuje se premala mezda, delavci zgubijo zgodaj svoje moči, onemagajo, umirajo. To gotovo ni dobro znamenje.

Premala mezda! Se vé, da bi tu mogel kdo ugovarjati, češ, da tudi blagosrčni tovarnarji drugače delati ne morejo, plače ne morejo povišati, ker bi potem ne mogli konkurirati s sebičnimi, dobička hlepnimi drugovi. To pa je samo gola fraza, brez utemeljene podlage. Se vé, prav lahko in prijetno je trditi, če kdo veruje, da se v tej tovarni zaradi tega ne more bolj človeško z delavci ravnati, se jim ne more povišati mezda, ker se tako godi v sosednji tovarni. To moglo bi se zgoditi samo pod dvema pogojevma, prvič da prinaša tako izsésavanje in izžimanje dalavcev za tovarnarje dobiček, in drugič, če bi bil dobiček povprečno tako skromen, da bi vsako prikrajšanje tega dobička uže bilo pogubno za fabrikanta. Oboje pa je neresnično.

Ogledimo si prvo. Po zdanjem nečloveškem ravnanji z delavci zgodi se, da delavci v gladu, utrujenosti, pomanjkanji in skoro na pol poživljeni izgubivajo svoje moči, da ne mogó opravljati delo s toliko urnostjo, spretnostjo in natančnostjo,

kakor bi to delali dobro rejeni, preskrbljeni, vsakdanjega kruha ne strdajoči delavci. Da pa delavski stan sila rapidno propada, nam preživo priča vsakoletno novačenje (nabiranje vojaških novincev)! V nekaterih okrajih zgodi se, da se izmed mladeničev, kateri delajo v tovarnah, skozi desetletja, ne dobi niti jeden sposoben za vojaško službo. To je gola istina.

Ogledimo si drugi pogoj. Tudi druga trditev, da bi tovarnarji ne mogli shajati, če bi se delavcem povišala plača, je neresnična. V tej točki se vé da je težko pokazati pravo istino, ker si ne moremo ogledati fabriških knjig, ker jih skrbno čuva tovarnarjevo oko pred radovednimi očmi. Nekoliko jasnosti dobiti je vender možno; če pregledujemo poročila delniških društev, katera so obvezana javno polagati račune, najdemo prez izjeme leto za letom, da čisti dobiček za večkratno svoto presega vse delavcem plačane mezde. Jasno je torej, da bi se moglo delavcem plačilo še za mnogo povišati, ne da bi zginil vsled tega dobiček. Ni torej konkurenca, katera zadržuje tovarnarje, da ne povišajo plačila delavcem, marveč hrepenenje, nagrabiti, nakupičiti si še večji dobiček.

Pa ne samo, da se delavcem prikrajšuje mezda, tovarnar ne skrbi tudi nič za zdravje, javno varnost in življenje; kaj njemu mari, če se fabriški delavci tudi po polnem poživinijo. Njegovo hrepenenje je in bode, da-si polni vedno bolj žepe. Tako dela v potu svojega obraza, gladan, utrujen, onemogel, duševno zanemarjen, npravno propali delavec skoro noč in dan za malo mezdo, da si tovarnar polni z milijoni svoje žepe, in zaradi bogastva je povsodi spoštovan, povsodi se mu

klanjajo ter mu skazavajo časti. Ali pa je morda ta denar bolj pošteno pridobljen nego oni z lihvarjenjem, s posojevanjem na visoke obresti? Človeka, kateri trdosrčno, kruto za male zaostale krajcarje proda revnim ljudem posteljo spod života, ogiblje se vsak kakor gobovega, možu pa, kateri pa si z zdravjem in življenjem delavca kupiči milijone, se vse klanja!

Kar se tiče glavnega poročila, podajemo v kratkem skupno podobo iz vseh posameznih poročil, ter opozarjamo na posamičnosti v posebnih poročilih.

Pred vsem se naznanja, da se je nadzorovalo do konca letnega poročila 2564 obrtnih delavnic z 227 930 delavci, med temi bilo je 479 tovarn, katere so se opetovano, in sicer posamične po šestkrat obiskale. Te številke se morda ne zdijo visoke, a če se jemlje ozir na prostranost nadzornih okrajev, s koliko natančnostjo je treba povsodi postopati, pokaže se pač, da je bilo pri tem uže silno mnogo požrtvovalnega truda. Po pravici poudarja splošno poročilo, da je naša obrtnija zelo razvita. Tako na pr. je v letu 1847. znašala vrednost iz Avstro-Ogerske odpeljanega blaga (eksport) 125 milijonov goldinarjev, v letu 1880. pa uže 689 milijonov goldinarjev. V tem hitrem razvoji obrtnije nastale so za delavce po tovarnah oni neznosni odnošaji, katerih tovarne odpraviti ne hoté, za katerih odpravo pa bodo morali skrbeti obrtni nadzorniki. Življenje in zdravje delavcev čuvati je dolžnost države ne samo delavcem, marveč tudi gospodarjem nasproti, in ta namen ima tudi zakon z dné 17. junija 1883.

## Listek.

### Slepi cigan.

(Konec.)

Iz okna gospe Petrove nagnil se je nekdo. Ona sama je bila.

Poslušala ga je. Pesem vspela se je iz gosli in se je združeno s sladkoduhtečim vzdušjem po planjavi razlivala.

Kar na enkrat pa Lajoš vtihne. Daleč od sebe vrgel je gosli in k višku planil. Kako se mu je svetilo oko, edino oko; žarilo se mu je za dve.

Kakor besen planil je pod okno gospe Rezove. Za roko jo je prijel in prositi začel.

Pravil jej je, kako strastno jo ljubi in Bog vé kaj še vse! Govoril je, kakor bi bil blazen.

Gospa Petra Reza pa je le kar tako gledala norega cigana, kajti še jej je donela po ušesih tista nesrečna melodija, v kateri je bila izražena bolečina celega življenja. Taka je vam, tista melodija, da, če se ona po planem razlega, se človeku zdi, kakor bi se ves svet spremenil v velik tempelj božji; kakor bi zatirana bolečina trpečega srca dvigala se s krvavimi solzami proti nebesom usmiljenja in milosti proseč.

Čuditi se je jela gospa. Le tako tjà v daljavo je imela oči vprte; pred saboj ni ničesa videla in torej tudi blaznega cigana ne, ki jo je za obe roki prijel in se je v globoke njene oči oziral.

Slepi Lajoš pritisnil je snegobeke njene roke na svoje srce, na zali obrazek gospe je pa pritisnil gorák poljub, potem pa še jednega in še jednega . . .

Petrova žena se zdrami iz zamišljenosti in blaznega daleč od sebe pahne, čegar obraz je bil rujav, oči in srce pa vroče, kakor ogenj in žareče kakor solnce.

Kakor bi bil vstrelil, zaprlo se je okno. Zdelo se mu je, kakor bi se mu bilo nebó zaprlo.

Slepi Lajoš stal je tukaj in še vedno se oziral na okno, za katerim se je senca po sobi sem ter tjà premikala. Angelja zgubil je na večno, in ubežala sreča, katere nikdar več ne bo dosegel.

Opotekal se je tjekaj, kjer so gosli ležale. Pod pazduho jih vzame. Šel je dalje in kakor bi se mu bilo sanjalo, zijal je v daljavo. Oh, v srcu mu je bilo takó mrzlo, takó brez ognja, kakor bi mu bilo umrlo.

Veter se je še vedno poigral z njegovimi lasmi, ga je objemal ter ga v rujavo čelo poljubljaj.

— Tukaj ostani ne hodi dalje in pri nas bodi! Godi nam. Tako je lepa tvoja melodija, dà, dà, prav zares lepa pesem slepega Lajoša.

Veter je vlekel vedno močnejše in mu je neusmiljeno premetaval kodre. Tamkaj v daljavi jeli so se pa zbirati in dvigati črni, strašni oblaki.

— Tjekaj pojdi, kjer te imajo radi. Činča bi umrla za té, če le hočeš. Vsi te ljubijo, vsi, tulil mu je zopet veter okolo ušes.

Lajoš se pa ni zmenil za te glasove. Naj veter tuli, kar hoče. Šel je dalje, vedno dalje, ne da bi bil kam namenjen. Tudi ceste se ni držal. Opotekal se je po travnikih in polji. Med tem se mu je pa nad glavo stemnilo, in črnih oblakov, tistih groznih, je bilo vedno več! Nakupičeni so bili v velike gručé, le tu pa tam posmejalo se je še solnce skozi nje. Žarki so se lomili ob črno-sive oblačne goré in svitel kolobar je nastal iz njih. Vedno bledeja in motnejša bila je njegova luč, in je naposled po polnem zginila.

Oblaki so bežali, kakor beguni.

Dolga, svitla in ognjena kača potegne se iz neba na zemljo: treščilo je!

Grozovit pok je bil spremljevalec njen.

## „Resni dnevi.“

Malo kedaj nam je dana priložnost zlagati se z nazori „Slovenskega Naroda“, s tem večjim veseljem in odkritosrčno zadovoljnostjo javljamo danes, da je ta list prinesel v včerajšnji svoji številki pod górenjim naslovom članek, s katerega mislimi se v obče vjemamo. Mi nimamo nikacega pomisleka, da podajamo svojim čitateljem najvažnejše odstavke omenjenega članka. Gospod pisatelj „S—c“ pravi med drugim sledeče:

„Bodimo odkritosrčni, — za Dolenjsko se še nič ni storilo, kar bi količkaj dalo upati trajnega prida. Ubogi smo, nam prihajajo lahko umevno pred vsem materialna vprašanja v misli in ker nam železnica obeta mnogo in vse, kar si zdaj dobrega želeti moremo, vrti se skoro ves razgovor o njej. Umevno je, da si želijo najbolj zapuščeni kraji, kakor Novo Mesto, Metlika, Črnomelj in drugi, za zastopnike može, ki so energični in ki bodo obče stališče države manj pred očmi imeli, nego to ljubo nam dolenjsko stran.“

Ali nam je to zameriti? — Prijatelj, ki v Ljubljani, v Kranji, v Litiji sedi, tebi je lahko, greš k železnici in popelješ se z malim denarjem daleč, — pod streho, pri zakurjeni peči, — mi moramo 3—7 ur na vozu čepeti, ali pete brusiti, in to slednje neznosno dolgo. Iz Drage v Novo Mesto potrebuješ sem in tja z dobrim konjičem 3 do 4 dni.

V tacih okoliščinah je potem lahko umevno, da pri nas stari kandidatje za državno-zborske mandate opazujejo zdaj tu pa tam nasprotstva.

Ne bom razmotrival, kateri kandidatov je primernejši; ali računati moramo s to prikaznijo; ona nam svedoči, da smo prvič torišče, kjer je dosti nezadovoljnejšev, in drugič, da tudi sami za-se misliti začenjamo. —

Dosti naših meščanov, tržanov je dozdej v nasprotnem taboru politikovalo; — mirnejši so hvala Bogu časi, — marsikateri niso radi v tem taboru, ni jim še pomrla ljubezen do domovine; lahko ravnajte z njimi, ne tirajte ljudi, ki stojé z jedno nogo tam, z drugo pri nas, celó kam drugam, ne dajajte ljudem imén, ki žalijo, mislite na to, da dobra beseda najde zmiraj lepo mesto. Žalostno je, a resnično, boj, ki ga vodimo v političnem življenji, prenesel se je v zadnjih 20 letih tudi v socialno naše življenje. Naravno je to bilo: nasprotstvo vzeti nam je hotelo vse, obešati nas je hotelo kar v masah. Ali mirnejše čase imamo in kar je pred vsem prvo vprašanje, je to, da zopet socialno naše življenje pomirimo. Prijatelj mi v socialnem življenji i nasprotnik v političnem ne bo nikdar tako ljut, kakor tedaj, kedar me tudi socialno sovraži. Zidajmo tudi za bodočnost. Zmiraj bolj utihujejo glasovi, da kdo ne razume našega jezika; — to staro bodalo se je skrhalo; mladež vsa že prav čedno govori, tudi takozvani novi jezik. Ne prezirajmo tega.

Slepi Lajoš se predrami iz svoje zamišljenosti. Ha! To je vreme! Ravno takega mu je bilo potreba. Kri mu je jela vreti.

V bližini je bil gozd, kjer je veter drevesom vrhove stresal, da se je kar videlo, kako so trepetali, kako so se mu vklanjali!

Slepi Lajoš obstoji. Ožré se proti nebu in s porogljivim zasmehom pravi:

— Nebo je kakor lepa žena, kakor gospa Petra Reza. Poprej se je še smehljala kot angelček, sedaj uže divja kot zlodej!

Poljuba sta pa vendar le moja! Slepi Lajoš ukral ji je dva poljuba. Z manoj se hočeš poskušati, lepa gospa?! Stoj vihar, z manoj se hočeš poskušati?! Hajdi, videli bomo, če si mi kos!

Lajoš zgrabi za gosli. Zagodel je svojo pesem, pesem slepega Lajoša, ki se pa ni več glasila, kakor nekaj.

Gosli so jokale v njegovih rokah, potem pa zopet divjale z viharjem za stavo, kakor bi tulil vrtinec, kadar ga spremljata grom in blisk.

Roka se mu trese, okó pa žari. Struna mu počí, Lajoš pa na treh dalje gode.

Ali pa more to koga nasprotnika z nami sprijazniti, ako vidi, da se bijemo med sabo ravno takó, kakor smo se bili preje složni z renegatstvom? Dajmo mirno, dajmo prijateljsko delati za naše kandidate, in zaupni može, ki kot centrala delate, dajte mesta tudi glasom iz ljudstva. Nemamo dosti izbirati, malo je sposobnih za posel drž. poslanca, ali ako nekateri del ljudstva želi tega ali onega, ne dajte dopuščati, da se zaradi jednega ali družega kandidata med meščani, tržani kacega mesta ali trga dela razpor. Da je kandidat domačin, pošten domačin, in v vsem drugem sposoben, sposoben tudi se večini vseh slov. poslancev udati, zložno ž njo ravnati, na to pride vse, samo ime ne šteje.“

## Iz Ogerske.

Čas živih bojov v ogerskem državnem zboru je minil. Zasedanje trajalo bode samo še jeden mesec in postavni načrti, o katerih se bode vršilo še zasedanje, ne bodo dali povoda daljšim debatam. Pri razpravi o predlogi gledé uravnave Rabe in Rabnice si bodo stali samo razni provincijalni interesi nasproti; stranke kot take ne zavzimajo temu vprašanju nasproti nikakega posebnega stališča. Dalje se bode državni zbor bavil s postavnim načrtom, kateri se tiče natančnega vodstva katastra, z uporabljanjem stalnih nadzornikov in ceniteljev, s stroški 340 000 gld. na mestu uže deset let trajajočih izrednih katasterskih stroškov v znesku 2 milijonov. Tudi pri konečnem računskem sklepu z leta 1883 se ne bode razvila debata, ker je ugodnejši nego proračun.

Razprave pa se ne bodo tolikanj zaradi kakovosti omenjenih predmetov takó mirno vršile, marveč tembolj zaradi tega, ker se opozicija, katera se je pri debati o preustroju górenje zbornice v smešna protislovja zamotala ter stoji veliki večini nasproti, čuti nekako onemoglo. Med zmanjšanimi vrstami opozicije skuša se zdaj posegati po otročjih zvijačah. Taka bila je na pr., ko so hoteli Tiszo po dolgih debatah prikleniti na glavno mesto, da bi ne mogel iti v Debrečín. Med tem pa so opozicijonalcí agitovali v Debrečínu, da bi glavno skupščino reformiranega cerkvenega okraja prisilili do sklepa inkompatibiliteta dostojanstva kalvinskega škofa in nadkuratorja s sedežen v górenji zbornici. Ta agitacija je protizakonita in bi mogla škodovati Kalvincem.

Izid hrvatskih dopolnilnih volitev je ogerske vladne kroge zadovoljil, ker je vladna stranka svoje volilne okraje brez vsakega posebnega napora obdržala in se je Strossmayerjeva stranka pokazala kot mala skupina brez korenin in podpore v narodu. Mnogobrojne demonstracije, katere so Starčevićjanci v slednjem času za Rusijo priredili, niso odšle pozornosti ogerske vlade in višjih krogov; posledic iz tega ni težko uvideti.

Vihar je potihnil, kakor bi ga poslušal. Videti je bilo, kakor bi ga bila godba omamila, godba blaznega človeka, ki je gologlav z žarečimi očmi oblakom pretil. Pesem njegova je danes krepkejša kakor vihar in tudi bolj divja od njega.

Iz novega začel je rjoveti vihar, kajti naučil se je Lajoševo divjo pesem. Glasovi njegovi mešali so se z glasovi na goslih. Jokali so skupno in rjuli so skupno kakor za stavo.

Zopet utrga se struna, nebo je pa ob enem vso jezo izrazilo v tresku vso okolico pretresa-jočem — potem je bilo pa zopet vse tiho. Tudi gosli so vtihnile. Dež se je vlil scurkoma, vihar je pa iz novega divjati jel. Gromelo in bliskalo se je zopet, kakor bi se bila zemlja vžgala in nebo podiralo.

Voda je povsod nastopila, da je bila cela planjava jezeru podobna.

Na zelenem travniku ležale so gosli, poleg njih pa mož, kateri je godel na nje ob času svojega življenja. Obraz mu je bil spremenjen in za las tak, kakor je tisti, ki je treščilo vanj.

Slepi Lajoš je bil. Po „T. T.“ prev. B—k.

## Razni glasovi o Gladstonovem govoru.

Slednji govor angleškega premiera Gladstona vzbudil je povsodi mnogo ugibanj, bode li vojska ali ne. Vsi listi prinašajo bolj ali menj obširne razgovore o tem Gladstonovem govoru pred zbornico. Navesti hočemo tu, kako govorijo trije največji dunajski listi.

„Neue fr. Pr.“ izreka prepričanje, da bode Gladstonov govor tudi v inozemstvu našel živahno odobravanje. Ta list meni, da je prepričanje splošno, da nevarnost vojske ne preti iz Londona, marveč iz Petrograda. Gladstonu da se ne more odrekatí, da si na vso moč prizadeva, ohraniti mir. Da-si je bila njegova vnajna politika napačna, vendar ni kriv zdanje krize. Da Angleška polaga na preiskavanje dogodka na reki Kušk, se more pojasnjevati iz razmerja med Anglijo in emirjem. Razen tega je treba pomisliti, da bodo Afganci, če se Angleška nič ne bi brigala za poraz dné 30. marcija, proti zaveznikom emirjevim še nezaupljivejši in sovražnejši. Da-si Gladstonov govor še tako močno poudarja angleško ljubezen do miru, vendar ne more biti znamenje boljšega položaja, ker je vse zavisno od vtisa, katerega bode ta govor in sklep zbornice napravil na cara.

„Fremdenblatt“ najde v govoru nagib k miro-ljubivosti. Sicer pa se diplomatska pogajanja še niso pretrgala. Hitri in popolno pomirljivi preobrat je težko da pričakovati. Največje poročstvo za mir je pač samo v tem, da niti Rusija niti Anglija neče vojske, dokler se ne začuje prvi pok topov, pravi ta list, dokler imata kabineta še čas za pomišljevanje, ne sme se izgubiti nadeja, da se bode mogoče izogniti nespametni, neopravičeni in vsaj v nje neposredni nameri nepomenljivi vojski.

„N. Wr. Tagblatt“ pravi, da je angleški narod v parlamentni seji dné 27. aprila po polnem izrazil svojo čast, pravno čuvstvo in narodno mišljenje. Ni se napovedala vojska, a milijoni, katerih treba za vojsko, so se dovolili. Pot do sporazumljenja je vsekako še odprta, a težko bi bilo za Rusijo v tem trenutju napraviti take koncesije, kakeršne zahteva Anglija. Če pride med dvema državama na dnevni red častno vprašanje in če se na obeh straneh možno oborožuje, more se mir rešiti samo z velikem naporom.

## Politični pregled.

### Avstrijsko-ogerska država.

O shodu treh cesarjev, avstrijskega, nemškega in ruskega, poroča se „Pester Lloyd“ z Dunaja. Če ne bodo dogodki na afganski meji zadrževali na poletje namenjeno potovanje ruskega cara, bode v meseci avgustu, in sicer za nekaj dni, gost cesarja Frana Josipa ter se pomudil v Ištu. Shod treh cesarjev, kateri so tudi vlansko leto v jeseni prišli vkup v Skjernjevicah, je uže po polnem določen. V toliko torej je bilo prejšnje poročilo „Standardovo“ pravo, nerresnično samo gledé kraja, kjer se ima to zgoditi. Ne grad gališkega veljaka (Potocki), marveč letovišče cesarja Frana Josipa je kraj shoda. Sešli se bodo baje 9. avgusta. Cesar Viljem bode obiskal vračajoč se iz Gostina avstrijski dvor v Ištu, in nekaj minut pozneje dojde iz Danske car Aleksander III. To zgodilo se bode, če se poravnajo razmere v Afganistanu.

V hrvatskem saboru vršé se zopet pravburni prizori. Poročalo se je uže brzojavno, da je predsednik predlagal, naj se Hinković izključi za štirideset sej. To pa se je takó zgodilo. Pri debati o budgetni predlogi sprla sta se Žuvić in Hinković. Hinković predbacival je nekaj Žuviću in ta je dejal, da kaj takega more predbacivati samo oni, kateri ima tako široko vest kot Hinković. Hinković (k Žuviću): Vi niste vredni soditi o moji vesti. Predsednik: Vi žalite, ko se hočete zagovarjati. Hinković: Če bi Žuvić ne imel sive glave, bi mu z vso zavestjo pritisnil zaušnico.

Najbolj živahno je volitveno gibanje Slovencev v Primorski. Tržaško društvo „Edinost“ prireja skoro vsak teden na drugem kraju shod, pri katerem se narod vzbuja, vnema za svojo domovino ter spoznava o teh prilikah svoje prijetelje. — Nove volitve v državni zbor so razpisane in sicer za prvo volilno skupino dné 29. maja, za drugo volilno skupino dné 1. junija, za tretjo volilno skupino dné 7. junija in za trgovinsko in obrtno zbornico dné 10. junija. Vsaka skupina voli jednega poslanca.

#### Tuje dežele.

Odsek belgijske zbornice predložil je poročilo o suverenitetnem zakonu gledé Kongo-države; v tem poročilu izreka se zelo simpatično za podjetje v Kongu, priznava tudi kraljevo patrijotično prizadevanje, a nič menj ostro ne poudarja, da se dežela na noben način s tem ne sme v bodoče komplikacije zaplesti, da iz tega ne smejo nastati niti vojaška niti denarna bremena; obe državi da morate ostati po polnem ločeni, da sta obe kroni združeni z osebno, a ne z dinastično vezjo. Da bi se ta misel bolj jasno izrazila, predlaga odsek, da se ne pooblasti kralj, marveč kralj Leopold II., da prevzame suvereniteto nove Kongo-države ter da se ta zveza med Belgijo in novo državo označi kot po polnem osebna.

„Agence Havas“ poroča, da je Turčija sklenila, da se bode v slučaju vojne obnašala po polnem nepristransko ter da bode imela zaprte morske ožine. Ta sklep bode baje Turčija naznaila vlastem.

#### Dopisi.

Iz Metlike koncem aprila. (Izv. dop.) Ker se volitve v državni zbor bližajo, šteli so si metliški volilci v dolžnost, da se v tej zadevi posvetavajo in zatorej zbralo se je dné 12. t. m. 52 Metličanov, kateri so jednoglasno željo izrekli, postaviti si za kandidata moža, do katerega imajo polno zaupanje, da se bode neumorno potezal za korist opešanih Dolenjcev, to je dosedanjega deželnega poslanca gosp. Franja Šukljeja, profesorja na Dunaji.

Pa tudi drugi volilci iz Metlike, kateri pri posvetovanju bili niso, so tega mnjenja, in ni dvojiti, da ne bi gosp. Šuklje v Metliki jednoglasno voljen bil.

Zategadelj poslali so Metličani dné 19. tega meseca na izvrševalni odbor v Ljubljani prošnjo, da bi se za Dolenjce omenjeni gospod profesor Šuklje za kandidata postavil, nadeja se, da se bode slavni odbor na željo Belokranjcev oziral.

#### Razne vesti.

— (Ženitvena ponudba z leta 1840) Baron Hallberg-Broich, ki je bil kot zelo muhast mož obče poznan, zmislil se je uže v visoki starosti, da bi se oženil. Poslal je tedaj leta 1840. v časopis „Münchener Eilboten“ ženitovanjsko ponudbo, ki se v marsičem razločuje od teh, ki jih dandanašnji nahajamo po vseh časopisih dovelj. Glasi se namreč takó: Jaz sem sicer po koledarji 70 let star, počutim se pa kot 25leten mladenič. Deklica, ki jo hočem imeti za ženo, mora biti stara 16 do 20 let, mora imeti lepe lase, lepe zobé in lepe majhne noge. Biti mora od poštenih in pridnih starišev in brez vsega madeža. Oblačiti se mora zelo ukusno v svilo ali žamet, nikdar v kako drugačno obleko. Nositi ne sme ne uhanov, ne verižic, ne prstanov in sploh ne takih neumnostij. Tudi ne sme se posluževati pantofljev, čepice, trakov, ptujih las in se ne sme nositi po modi, ker ni na svetu večje bedarije, nego to. Znati mora jezdariti in če ne zna, mora se temu priučiti. Vezljati ne sme, ker je ta igrača s prsti pripomoček, da se zakriva neumnost. Dovoljuje se jej, da igra na kak instrument, ako se je v tem zelo izvežbala, a drugače ne, ker ni dolgočasnejega, nego taka godba, kakor se razlega vsak dan iz vsake hiše. Ona bo v moji hiši absolutna zapovedovalka, tudi jaz bom se rad vklanjal njeni volji. Ona mora me povsod spremljati, kajti jaz smatram za sramotno, da mož cel dan sam okrog hodi, zvečer v gostilni dolgo popiva, med tem, ko žena doma sama

sedi ter se dolgočasi. Na dan poroke dobi od mene 30 000 gld., od kojih mora obresti potrositi, ker ni nič grjega na svetu, nego skopost. Plesati moja žena ne sme, ker je nečem videti kot noro okoli skakati. Veselje življenja veselo uživati, to je načelo moje modrosti. — Originalni baron je dobil tako ženo, ki je vsem njegovim zahtevam ustrezala, a vender zakon ni bil srečen in se je po kratkem času zopet razdril.

#### Domače stvari.

— (C. kr. kmetijska družba kranjskja.) Iz zapisnika seje glavnega odbora dné 19. aprila 1885 podajemo naslednje: Seji predseduje družbini predsednik gosp. baron Wurzbach-Tannenberg; navzoči so podpredsednik g. Jos. Fr. Seunig, tajnika namestnik g. A. Brus in odborniki gg.: Goll, Kastelic, Jerič, Neveklovski, Robič, Murnik, Witschl in dr. Maks Wurzbach. — Vlada poročala je družbi s svojim dopisom z dné 4. marca t. l., št. 2029, da bode državno upravništvo tudi letos kupovalo zasebne plemenske žebce pod onimi pogoji, kakor prejšnja leta. Vlada prosi družbo, da ona to svojim podružnicam sporoči. Vladni dopis vzame glavni odbor na znanje, kakor tudi ukrep tajništva, ki je sporočilo na podružnice uže odposlalo. — Prošnja vodstva meščanske šole na Krškem za amerikske trte se reši s poročilom, da je družba pri ministerstvu potrebne korake storila, da dobi amerikske trte. — Vprašanje Antona Petkovšeka in družih čebelarjev iz Lip, ali ima občina Št. Vid nad Vipavo pravico, pobirati od vsacega panja čebel, ki se jih v Št. Vid na pašo pripelje, 10 kr. pristojbine, odstopi se deželnemu odboru. — Prošnje občine Mozel za dovoljenje enega somenja družba ne more podpirati. — Občina Koprivnik v kočevskem okraji, ki prosi za enega plemenskega bika, se je opozorila na vsakoletno dražbo plemenske goveje živine. — Podružnica boštanska prosi potrebno ukreniti, da se na šoli v Boštanji uvede kmetijski pouk. To prošnjo oddá glavni odbor s primernim dodatkom c. kr. deželnemu šolskemu svetu. — C. kr. poljedeljsko ministerstvo je načelno dovolilo premiiiranje goveje živine letošnje jesen v Kranjski Gori ter zahteva načrt tega premiiiranja. Sostava tega načrta naroči se družbenemu tajniku gosp. Gustavu Pircu. — C. kr. dež. vlada je z dopisom z dné 10. aprila t. l., št. 729, glavnemu odboru naznanila, da bode tekom tega meseca enkéta zborovala, ki se bode pečala z novo postavo o komasaciji zemljišč, ter pozivlje glavni odbor, da pošlje v enketo tri svoje zastopnike. Dopis vlade se na znanje vzame ter ukrene, da pridejo k enkėti oni gospodje odborniki, kateri so se uže lansko leto za vdeležence pri tej enkėti vladi naznanili. — C. kr. ministerstvo poljedelstva je z dopisom z dné 28. marca t. l., št. 4049, družbeni predlog o subvencijah za kmetijski pouk za leto 1885. takó rešilo, da je dovolilo, kakor prejšnja leta, podporo podkóvski šoli s štirimi ustanovami (ne 8, kakor je glavni odbor prosil) in ustanovo za enega Kranjca, ki obiskuje kako višjo kmetijsko šolo. Druge predloge je ministerstvo zavrglo, ravno takó prošnjo za podpiranje družbenega lista „Kmetovalec“. — Prošnja občine Spodnji Log za podporo pri nakupu šolskega vrta se zaradi primanjkanja vsake take zaloge mora odbiti. — Na novo se sprejmejo za ude v družbo sledeči gospodje: Franc Rozman, posestnik v Žabnici; Franc Kuralt, posestnik v Žabnici; Franc Gabršek, učitelj v Radečah.

— (S pošto združena telegrafska postaja na Opčinah) za državne in privatne depeše z omejeno dnevno službo in s poslovanjem do konca oktobra tega leta odprla se je z današnjim dnevom.

— (Prvo bolniško društvo v Ljubljani) priredi letos javno tombolo na lastno korist in na korist ženskega društva „Rudečega križa“. Dobilo se bo pet tern po 5 gld., štiri kvaterne po 10 gld., trije činkvini po 20 gld. in dve tomboli, prva za 100, druga za 50 gld. Kdaj da bo, se bo še posebej naznanilo. Listki se bodo dobivali po 20 kr. po vseh trafikah in loterijah.

— (Ljudsko gibanje v Ljubljani) v prvem četrtletji 1885. Porók bilo je 61; rojenih bilo je: 123 moškega in 125 ženskega spola, skupaj 248, in sicer: 171 zakonskih in 77 nezakonskih otrok, med temi 4 dvojčki in 3 trojčki; umrlo jih je: 139 moškega in 121 ženskega spola, skupaj 260; najvišjo starost dosegla je ženska z 91 leti.

— („Literarno-zabavni klub“) ima jutri zvečer ob 8. uri jour-fixe v hôtelu „pri Maliči“. Gospodje članovi izvolé naj se v obilnem številu udeležiti, ker se bode govorilo o važni zadevi.

— (Zapestnico,) sestavljeno iz različnih srebernih novcev, našel je nekdo ter jo oddal pri policiji. Kdor jo je izgubil, oglasi naj se pri policiji.

— (O nesreči v Zagorji,) o kateri smo poročali v svojem listu z dné 28. t. m., poroča se nam še dodatno, „da je J. Podrebrška podsulo, ko je delal 62letni mož sam z 18letnim mladeničem Bajcem v skoro najbolj nevarnem, 3½ metra visokem in več metrov širokem prerovu z zelo slabo podporo; glavni vzrok posipu je bil, ker nista imela on in tovariš dovolj lesu za podporo v gotovi globočini 70 metrov pod površjem.“

— (Iz sódnice.) Predvčeranjim bil je pri tukajšnjem deželnem sodišči obsojen znani tukajšnji lihvar M. Zdešar v jedno mesečno ječo in kazen 100 gld. Zatožen je bil, da je hišnemu posestniku T. A.—u posodil 133 gld. s 60 odstotki, 60 gld. z 72 odstotki in 300 gld. s 24 odstotki.

#### „Matica Slovenska“.

Dné 29. t. m. popoldnó imel je odbor „Maticе Slovenske“ sejo, katere se je udeležilo 20 ljubljanskih in dva vnanja odbornika (gg. Svetec in Kersnik).

Ko se potrdi zapisnik 67. odboreve seje in dvajsetega rednega občnega zbora, prevzame predsedništvo starosta g. dr. Zupanec. Na to vršila se je volitev predsednika. Izvoljen bil je jednoglasno dozdanji predsednik g. Grasselli, kateri pa se je častnemu mestu takoj odpovedal; tudi gg. prof. Levec in Pletersnik nista hotela sprejeti izvolitve, in tako je bil konečno predsednikom izbran dr. Poklukar; prvim podpredsednikom bil je izvoljen g. prof. Marn, drugim podpredsednikom pa g. prof. Levec. Drugi odborniki posli razdelili so se tako: Blagajnik g. Vilhar, pregledovalec računov g. Robič, potrjevalca zapisnikov gg. Kržič in Senekovič, odbornika gg. Wiesenthaler in Praprotnik. V gospodarski odsek so bili izvoljeni dozdanji članovi, v književni odsek pa so se k dozdanjim še izvolili gg. Šuman, Levec in dr. Lampe.

G. tajnik E. Lah poroča o sklepih občnega zbora.

Poverjenišstvo za Kamenik prevzel je g. dr. Samec, za Novo Cerkev na Štajerskem pa g. dr. Gregorec.

„Matici Slovenski“ ponudila se je v oskrb Jurčičeva ustanova Notranjcev. „Matica“ se izreče, da sprejme ustanovo v oskrb, pogoje za to oskrb pa bosta odločila književni in gospodarski odsek.

Imed vposlanih spisov izroči se oni g. Lazarja o lokalizmi g. prof. Pletersniku, dva spisa pa se vrmeta gospodoma pisateljema.

Na dalje poroča g. tajnik o številu „Matičinih“ članov, ter omenja, da je pristopilo zopet 39 članov, med temi trije ustanovniki. Potem vršil se je razgovor o tiskanji društvenih knjig ter o njih razpečevanju. Določilo se je, da se bodo nadalje „Matičine“ knjige oddajale vsem knjigotržcem v prodajo, kateri jih bode pa moral po 20 proc. odbitku od prave cene takoj plačati.

Na to se je seja zaključila. Prihodnja seja meseca junija.

#### Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Črnomelj, 30. aprila. Danes od občin črnomeljskega okraja dr. Poznik kandidat v državni zbor jednoglasno izbran. (Ta telegram došel nam je za včerajšnji list prekasno.)

Dunaj, 1. maja. Srečk z leta 1866 vlečen je bil glavni dobitek serija 6, št. 443.

Dunaj, 1. maja. Knez Friderik Liechtenstein je umrl.

London, 1. maja. „Daily News“ zagotavlja, da Angleška ni zasela Port Hamiltona. „Standard“ poroča, da Angleška predlaga, naj bi evropski vladar odločil, je li Rusija pogodbo z dné 18ega marca kršila. — V dóljeni zbornici predložil se je budget za pokritje vkupnega primanjkljaja 14 900 000 funtov šterlingov. Finančni minister je predlagal, naj se več vrst davka poviša.

London, 30. aprila. Osvojitev Meručaka potrjuje vero na vojsko. V merodajnih krogih se misli, da se je Rusija odločila, Angleško prisiliti k vojski. Vlada vidi v zopetnem prodiranju kršenje pogodbe z dné 17. marcija. „Daily News“ vpraša, če je pri takih razmerah pač še vredno, pogajanja z Rusijo nadaljevati. Če se emir ne odpove Meručaku, mora mu Angleška pomagati, da se nasproti postavi neizzvanemu napadu. „Times“ dvojijo nad govorico, da je ruska vlada poslala Angleški ultimatum. Ta list marveč meni, da je rusk odgovor na britske predloge pomirljiv.

London, 30. aprila. V górenji zbornici naznanil je včeraj Granville, da se je Staal včeraj izjavil, da ruska vlada ničesar ne vé o dalnjem pomikanju proti Meručaku. Včeraj zvečer od Lumsdena došli telegram pravi, da je govorica o osvojitvi Meručaka po polnem neutemeljena.

#### Telegrafično borzno poročilo z dné 1. maja.

|                                          |        |
|------------------------------------------|--------|
| Jednotni drž. dolg v bankovcih . . . . . | 80.—   |
| „ „ „ srebro . . . . .                   | 80.25  |
| Zlata renta . . . . .                    | 105.50 |
| 5% avstr. renta . . . . .                | 95.70  |
| Delnice národne banke . . . . .          | 850.—  |
| Kreditne delnice . . . . .               | 280.60 |
| London 10 lir sterling . . . . .         | 125.90 |
| 20 frankovec . . . . .                   | 9.94   |
| Cekini c. kr. . . . .                    | 5.88   |
| 100 drž. mark . . . . .                  | 61.65  |

#### Tuji.

Dné 29. aprila.

Pri Maliči: Clerk, Kosebier, trgovca, iz Monakova. — Guggenhain, trg. potov., iz Stuttgarta. — Ochs, Schwarz, Millenburg, Kulka, trg. potov., in baron Gall, c. kr. podpolkovnik, z Dunaja. — Heller, trg. potov., iz Bele Cerkve. Langer, trg. potov., iz Einsiedla. — Rainhofer, trgovec, iz Reichenburga. — Branden, jednol. prostovoljec, iz Celovca. — Jonke, zasebnik, iz Boveca.

Pri Slonu: Oechelhauser, fabrikant, iz Siegena. — Tomšič, inženir, iz Saybuscha. — Ziffer, trg. potov., iz Brna. — Joscht, trg. potov., iz Zagreba. — Brozović, žurnalist, iz Zadra. — Miklavčič, kaplan, iz Skednja. — Delcoks, iz Železnikov. — Rant, župnik, iz Cerklja.

Pri Tavčarji: Rauscher, zasebnik, in Kollmann, lesotrzec, z Dunaja. — Šigon, zasebnik, iz Planine.

#### Umrli so:

Dné 29. aprila. Janez Pogačar, posestnik, 32 l., Cesta na Grad št. 12.

Dné 30. aprila. Marija Mrak, delavka, 74 l., Kravja dolina št. 11, podtrebušno pohabljenje.

#### Srečke

z dné 28. aprila.

Praga: 46 77 56 37 66.

#### Meteorologično poročilo.

| Dan        | Čas opazovanja                     | Stanje barometra v mm      | Temperatura          | Vetrovi                            | Nebo             | Mo-krina v mm |
|------------|------------------------------------|----------------------------|----------------------|------------------------------------|------------------|---------------|
| 30. aprila | 7. zjutraj<br>2. pop.<br>9. zvečer | 727.94<br>728.65<br>729.41 | 12.4<br>19.6<br>12.0 | jzpd. sl.<br>jzpd. sl.<br>zpd. sl. | obl.<br>»<br>dež | 6.80<br>dež   |

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge

### Franc Jožefov grenki vrelec

od davna iskušena, izborna grenka voda.

Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti.

(64) 6—2

**Žepni robci**

tu- in inozemski fabrikat

beli in pisani; pavla, platno, svila

**naramnice**

najboljši fabrikati in sostave.

#### Specijalitete:

Gumbi za zavratnike, manšete in naprsni gumbi za srajce, kravatni držec, kravatne iglice

itd. (63) 2  
Največja zaloga, najnovejši in najboljši fabrikat in kar moči po najnižjih cenah.

**J. C. HAMANN**

Mestni trg.

Patenti  
skoro po vseh  
državah.

**Oehlerjevo**

Premijirano  
na Topliški izložbi  
1884.

### voštilo za tla

parketna tla in taka iz mehkega lesa

od rumene, rumeno-rjavkaste, rjave in prirodne barve

se od vseh strani priznava kot najcenejše, najvztrajnejše, najpraktičnejše in najelegančneje pleskanje (namazilo) za tla.

**Prospehi:** 1.) Je popolnem prikladno za mažo; 2.) vsakemu rabljiv; 3.) se v eni uri posuši; 4.) trudapolno krtačenje je odveč, ker se že krasen lesk pojavi, ako tla jedenkrat lahko natrješ z volnato čunjjo ali pa krtačo; 5.) hrani les; 6.) za parkete in namazana tla po sobah priporoča se voštilo od prirodne barve, za ne namazane in obrabljene namazane sobe barvena voštila, ter se prosi, naj se pri naročbah določi barva. (61) 6—1

Jedna kilo-škatulja z Dunaja velja 1 gld. 80 kr. prodajalec lekarske robe, likačem sob, parketnim tovarnam i. t. d. daje se popust (rabat). Razpošilja se odjemnikom promptno proti povzetju. — Rabilni navodi razpošiljajo se radovoljno.

#### Oswald Oehler

patentovani voščarnici:

Meerane v Saski. Dunaj, I., Schellinggasse 5.

Zaloga v Ljubljani je pri H. L. Wencln, Mestni trg. — Išče se, daljše zalogo vedno še ustanavljati.

V  
Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni  
se dobivajo:

### Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat.** Cena 1 gld.  
II. zvezek: **Pripovedni spisi:** Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.  
III. zvezek: **Pripovedni spisi:** Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovski sodba. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 15

## Preselitev in otvorenje prodajalnice.

Trudeč se, mnoga leta od mojih p. n. odjemnikov meni izkazano zaupanje v vsakem oziru opravičiti in da ustrežem potrebam po večjem prostoru, ukrenil sem, preseliti mojo

### slaščičarno

v novo zgradjeno hišo na Kongresnem trgu

in je torej

**otvorenje v dan 3. maja 1885.**

Nisem se strašil ni truda ni stroškov, da pretvorim mojo slaščičarno v prekrasen etablissement, in se bom, kakor do sedaj, trudil i v bodoče, da zadovoljim vse moje odjemnike s pazljivo postrežbo in izbranim blagom. Zlasti opozarjam na moje gorke napoje, na pr.: **kavo, čokolado, čaj, punč itd.**, dalje bom imel, kakor do sedaj, vedno na razpolaganje najfinejšo **zmrzlimo** v največjem izboru in takó omiljeno **ledeno kavo, ledeno čokolado, punč à la glace**, vse vedno v svežem stanu.

Zaradi večje prijetnosti p. n. gostov razpoloženo bode več ilustrovanih novin in dnevnikov.

Najvljudneje proseč prav mnogobrojnega obiskovanja, zaznamenovam se velespoštovanjem

**RUDOLF KIRBISCH**

slaščičar na Kongresnem trgu.

(75) 6—1